

بررسی فون زنجرک‌های گروه *Fulgoromorpha* (Hem., Auchenorrhyncha) در اقلیم‌های

مختلف منطقه گرگان

مرضیه لشکری^{*}، قدیر نوری قنبلانی^۱، فریبا مظفریان^۲، خلیل قربانی^۳، علی اصغر قنچی^۱

۱- دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل

۲- بخش تحقیقات رده‌بندی حشرات، موسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، تهران

۳- گروه آبیاری و آبادانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران

چکیده

زنجرک‌های گروه *Fulgoromorpha*، حشراتی پلی‌فاژ هستند که از آوندهای آبکش موجود در ریشه، طوقه و ساقه گیاهان علفی و گاهی آوند آبکش برگ‌های گیاهان چوبی تغذیه می‌کنند و در جمعیت‌های بالا می‌توانند خسارت‌های فراوان و جدی به محصولات کشاورزی وارد نمایند. منطقه گرگان به لحاظ موقعیت جغرافیایی خاص، از اقلیم‌های متنوعی شامل شش نوع اقلیم آب و هوایی خشک، نیمه‌خشک، مدیترانه‌ای، نیمه‌مرطوب، مرطوب و بسیار مرطوب برخوردار می‌باشد. در این تحقیق برای بررسی پراکندگی فون این زنجرک‌ها در اقلیم‌های مختلف گرگان، طی سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ در ماه‌های مختلف سال، اقدام به نمونه‌برداری شد. به همین منظور ۱۷ محل که در برگیرنده شرایط مختلف اقلیمی می‌باشد انتخاب گردید. در مجموع از چهار خانواده *Tettigometridae*، *Issidae*، *Delphacidae*، *Cixiidae* جمع‌آوری شده در این منطقه، ۱۲ جنس و ۱۴ گونه زیر تشخیص داده شد:

Hyalesthes obsoletus، *Thachycixius* sp.، *Oliarus fulvus*، *Asirica clavicrnis*، *Laodelphax striatellus*، *Toya propinqua*، *Sogatella frucifera*، *Sogatella vibix*، *Kelisia praecox*، *Javesell* sp.، *Mycteodus krameri*، *Tettigometra costulata*، *Tettigometra virescens*، *Muirodelphax aubei*

جنس‌ها و گونه‌های زیر برای اولین بار از استان گلستان گزارش می‌شود:

Oliarus fulvus، *Mycteodus krameri*، *Javesell* sp.، *Kelisia praecox*، *Sogatella vibix*، *Sogatella frucifera*، *Tettigometra costulata*، *Muirodelphax aubei*، *Thachycixius* sp.

با توجه به منابع موجود، گونه *Sogatella frucifera* رکورد جدیدی برای فون حشرات ایران محسوب می‌گردد. با

استفاده از نرم افزار Arc GIS نقشه پراکنش اقلیمی گونه‌ها نیز ترسیم گردید.

واژه‌های کلیدی: فون، *Fulgoromorpha*، اقلیم، گرگان، زنجرک، GIS

* نویسنده رابط، پست الکترونیکی: marzie.lashkari@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله (۸۷/۴/۳۰) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۷/۶/۲۲)

